

Ühe laulu- ja tantsupeo sünni lugu

*Ühte läh'vad meie hääled, meie hääled, meie meeled,
ühte tantsud talletuvad, ühte sünnivad südamed.*

Jänesselja Lasteaia II laulu- ja tantsupeo *Lapse lood ja laulud* avalugu sai teoks terve õppeaasta kestnud töö tulemusena. Sügisel kavandasime asutuse tegevuskavasse, et seoses Eesti Vabariigi 95. aastapäevaga korraldame taaskord laulu- ja tantsupeo. Iga rühma meeskond seadis eesmärgi ja tegevused ka oma rühma tegevuskavas. Ja nii algaski töö!

Sügisel koostas *folklore.ee* andmebaasi põhjal kohaliku (s.o Pärnu kihelkonnast või Lääne-Eestist kogutud) pärimuse kohta materjali, kus oli nii regilaule ja rahvamänge jm. Just kohalik pärimus pidi saama meie laulu- ja tantsupeo sisuks.

2013.aasta kuulutati kultuuripärandi aastaks, mis andis veelgi pidulikkust ja sisukust juurde meie üritusele. Nimelt kavandasime nüüd igaks kuuks asutuse-sisene koolitusena töötoad: kahel korral kuus toimus käsitöö töötuba ning kahel korral kuus kandleõpetuse töötuba. Viimane sai teoks tänu aasta tagasi toimunud kandlemeisterdamise koolitusele, mille käigus viis töötajat valmistasid ise endale kandle:

1. Puupakk, millest saab kord kannel!?!; 2. kandle sisemuse õñnestamine; 3. lihvimine; 4. keelte panek

Kandlemängu õppimise töötoas said osaleda kõik soovijad – seal õppisime selgeks kandlemängu põhitõed ning harjutasime lugusid, mis tulid esitamisele laulu- ja tantsupeol. See, kes tundis end kandlemängus juba kindlalt ning julges laulu- ja tantsupeol lugusid saata, see selle võimaluse ka sai. Kindlasti on nüüd võimalus igal õppijal kandlel saata oma rühmas tehtavaid laulumänge ja regilaule! Kandlemängu „pisiku“ andsid õpetajad edasi ka lastele – nii näiteks koolieelikute rühma lapsed said kandlemängu kogemuse lisaks sellele, et nad ise valmistasid mitmeid pille (nt jaurami).

Nüüd aga teise töötoa juurde, et siis jõuda ka laulu- ja tantsupeo kavani. Käsitöö töötubasisid juhendasid meie enda käsitöö-oskajatest töötajad. Igal kuul oli oma teema:

- ❖ Jaanuar – TALI TAHAB TALLUKAIDA, VILU VILLAST RIIETA! Soovijad said õpetust ja abi linase kleidi või rahvariide seeliku õmblemisel; samuti rääkisime sõba tegemisest. Jaanuarikuus käisime ka Pärnu Muuseumis, et tutvuda kohalike autentsete rahvarõivastega.
- ❖ Veebruar – KUI ELAN, OSTAN HELMED, KUI KASVAN, KATAN KAELA! Toimus Anu Randmaa koolitus *Helmekee*, kus tegime ise endale helmekee ning kuulsime selle juurde pärimust.
- ❖ Märts – KUS NÕEL EES, SEAL NIIT TAGAJÄRELE! Võimalus õppida lillmusteri tikkimist – ehk väike telefonikotike vööle või tikitud randmepael või lausa lillemuster pluusile?
- ❖ Aprill – PAREM ILMA TÖÖTA KUI KÄIJA ILMA VÖÖTA! Õpetasime vöö- ja paelapunumist, sest vanal ajal ei tohtinud naine ilma vööta ka üle toa põranda kõndida. Sai õppida säärepaela või vardakoti nõöri punumist, kõlavöö vm punumist. Igaüks leidis endale sobiva ja huvitava tegevuse ning motivatsioon, teha laulu- ja tantsupeoks endale midagi rahvuslikku, oli paljudel olemas.

Eesti Vabariigi aastapäeva peo korraldas koolieelikute rühma meeskond, kes tegi meeldejäáva rahvuslikus stiilis südamliku ürituse. Üllatuseks lastele olin tellinud meie töötajalt, kes on õppinud rahvuslikku käsitööd, rühmade maskotid, kes kõik olid rahvuslikud: nii oli arhailise tikandiga Nublu, Tibu ja Krõll, sõlge kandis Sipsik ja õnnekivi Poku jne.

Eesti Vabariigi 95. aastapäeva üritusel kandsime esmakordselt saali koos sini-must-valge ja valla lipuga ka meie oma lasteaia lipu.

Aastapäevaürituse järgselt panime kokku laulu- ja tantsupeo kava. Selleks esitasid kõik rühmad oma rahvuslike laulude, mängude, ütleliste jms kohta ülevaate, mida nad olid sügis-talvisel perioodil lastega õppinud. Rühmade ja muusikaõpetaja ülevaade lugudest andis suuna ka kava ülesehituses. Kava repertuaari harjutati muusikategevustes ja rühmas, samuti kasutasime ära tähtpäevad.

Märtsikuus tutvustas lastele rahvuslikke pille meie oma kohalik teadja-mees pillide alal Heini Soobik, millest ajendatuna tekkis nii mõneski rühmas huvi pillitegemise vastu. Karjalaskepäeva peol näitasid koolieelikud oma tehtud pille. Karjalaskepäeval mängiti läbi rahvamängud.

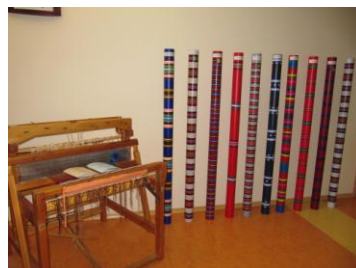

Lokulaua lõõkidega avati karjalaskepäeva pidu (ka laulu- ja tantsupidu avati lokulaua lõõkidega) Jüripäeva tähistasime laulu- ja tantsupeo laulude läbilaulmisega. Rahvusvaheline tantsupäev andis võimaluse tantsude harjutamiseks. *Üks hea ehk kaks kaunist!*

Kevadperioodil oli käed tegemist täis ka meie lapsevanemast õmblejal, kes tegi lasteaiale laste rahvarõivad – poistele linased püksid ja särki ning tüdrukutele rahvariide seeliku juurde linased särkid (ühe rühma jagu). Küll oli kaunis lapsi neis vaadata! Ka iga rühma meeskond panustas kuidagi. Nii näiteks ühe rühma õpetaja abi eestvedamisel õmmeldi kõigile rühma lastele linased rahvariided selga, rühma lapsevanem tegi ka kaunid prossid. Mitmed rühmad said endale kauni rühma sümboolikaga lipud. Sini-must-valged murumütsid kaunistasid laulu- ja tantsupeol laste päid!

Laulu- ja tantsupeo proovid algasid kaks nädalat enne tähtsat üritust. Kahel esmaspäeval toimusid proovid kõigi rühmade osavõtul, teistel päevadel harjutati etteasteid rühmiti. Päev enne pidu toimus peaproov, kus osales ka Tammiste Lasteaia pere. Ja siis see päev saabuski.

Eesti lipu päev, 4. juuni 2013.aasta. Päevale andis pidulikkust hommikune lipuheiskamine ning laulu- ja tantsupeo väljaku kaunistamine. Iga rühm oli teinud oma “pesa” tähistamiseks postamendi, kuhu oli peale joonistanud Pärnu kihelkonna või Lääne-Eesti rahvarõiva seeliku triibustiku.

1.Õpetaja annab postamendile viimase lihvi; 2.kaunid triibu-postamendid kaunistamas nüüd meie siseruume

Laulu- ja tantsupeo väljaku ääres kasvavad vanad ja jändrikud puud said samuti pidurüü – ümber puutüve sidusime kaltsuvaibad. Esinejate taustaks olid rahvusliku triibukangaga seinad, kus peal meie rahvuslik sümboolika.

“Lava” taustal esinejad

Laulu- ja tantsupidu *Lapse lood ja laulud* algas rongkäiguga. Siinkohal tänusõnad Lääne prefektuurile, kes meid turvas, ning Skarabeus Julgestusteenistusele, kes saatis rongkäiku. Rongkäigu ees kandis Eesti Vabariigi lippu Eesti Lipu Seltsi esimees Trivimi Velliste ning tema järel kahe sini-must-valge lipuga meie lasteaia hoolekogu tublid liikmed, laste isad. Suur tänu ka Sauga vallavanemale, kes uhkusega kandis valla lippu, ning koostööpartneritest asutuse juhtidele (Sauga kool ja Tammiste lasteaed), kes saatsid oma asutuse lippe. Kogu rongkäiku ehtis sini-must-valge käsilippude “meri”, mis eelmisel aastal Eesti Lipu Selts meie lasteaiale kinkis. Peoplatsile jõudes heiskasime lipud, laulsime hümnid ja siis tuligi avalaul.

Laulu- ja tantsupeo kavas iga teema avati laste mõtete ja looga, mis oli eelnevalt lastelt kogutud ja lindistatud (sellest ka peo üldteema: lapse lood ja laulud).

Lugu *Sündimise ime* sai alguse regilauluga *Ilma, ilma, laps on tulnud ilma* ning jätkus *Lapse kasvamise lauluga*. Teema lõpetas rahvalaul *Memme vaev*. Kodu teema juhatasid sisse meie lasteaia töötajad lauluga *Hele-lee, kodu hoia!* Järgnes kõige väiksemate laste etteaste, kes tegid käe- ja näpumänge, laulsid kodust ning tantsisid oma väikeste laste tantse. Nendega liitusid peagi juba suuremad, et laulda ja mängida üheskoos ning teha sujuv sissejuhatus teemasse *Koduväravast välja. Sõit-sõit, hõissassaa, läki laande lauluga* – just nende lugude ja tantsudega astusid üles keskmise ja vanema rühma lapsed. Teema *Pärnumaa – minu kodukihelkond* oli põnev, sest *Liigi, liigu, laevakene* oli vaid poiste etteaste, kes “lavalt tõugati” *Tüdrukute lauluga*. *Eestimaa* teema avasid Sauga kooli lapsed ning eestlastele kohaselt saime üheskoos tantsida (sh *Kaera-Jaani*). Lauluga *Laul sai otsa* andsime märku, et pidu hakkabki lõppema, langetasime lipud ning rahvalauluga *Upa, upa, põllukene* kutsusime kõiki piknikule. Oma köögi ahjus südamesoojusega küpsetatud karask maitstes pika peo järgselt hästi!

Hetked laulu- ja tantsupeolt

Koostööpartneritena lõi laulu- ja tantsupeol kaasa veel vokaalansambel *Nõianeitsid*, mis koosnebki meie lasteaia töötajatest (juhendajaks on Tammiste La muusikaõpetaja) ning rahvatantsurühm *Sassis Sussid* (juhendaja Marko Sassjan, pooled tantsijatest lasteaia töötajad), kes on tegutsenud Saugas pea kaks aastat.

Laulu- ja tantsupeo järgselt tänati kõiki panustajaid, kingitusedki olid erilised – vilditud maalid, koduahjus küpsetatud laulu-leivad ja rahvuslikud vöökotid.

Siinkohal tagasisidena paar kommentaari:

Suur tänu kõigile, kes panustasid eilse piduliku ja rõõmsa päeva kordaminekusse korraldusliku poole poolt ning neile, kes oma etteastetega peoplatsi täitsid! Oli tõesti väga tore ja peresõbralik üritus, mis väärtustas meie oma riiki ja lippu läbi laste (ja ka suurte) laulu ning tantsu /Sauga vallavanem Priit Ruut/.

Eile peale tööd mõtlesin, et kaen ainult korra, mis Jänesselja lasteaia õues õieti toimub ja jäin pea lõpuni, sest vaatepilt oli lihtsalt nii võimas, haarav ja armas!

Eesti Lipu Seltsi poolt anti lasteaiale üle vapikujuline klaasbüst koos seltsi visuaali ja pühendustekstiga: *Eesti Lipu Selts tänab Jänesselja Lasteaed pikaajalise rahvakultuuri õpetamise ja sinimustvalge lipukultuuri kasvatamise eest /04.06.2013/.*

Väljavõte avakõnest: *Kultuuripärandi aasta juhtmõtteks on: Pärijate pole pärandit. Just seepärast anname tänase peoga panuse pärandi hoidmisse ja edasi andmisse, sest lapsed on ju need, kes pärandi pärivad. Laulu- ja tantsupeo „Lapse lood ja laulud“ kava keskendub suuresti kohalikule pärimusele, mis kinnistab juured veel tugevamalt selle paikkonna maapõue.*

Peo järgselt saame mõelda: Aigu om tööd tettä', aigu om magada', aigu om kõnõlda', aigu om vaik olla'!

Aina Alunurm

Jänesselja Lasteaia direktor